

Polinomi sa cjelobrojnim koeficijentima

Vrsta: Maturalni | Broj strana: 14 | Nivo: Srednja škola

U ovom maturalnom radu sam izabrao problem rješavanja polinoma sa cjelobrojnim koeficijentima, jednim dijelom zato što mi je uvijek bilo drago baviti se ovakvim izrazima, a drugim dijelom zato što je ova tema predstavljala određen izazov i zadatak. Ovaj maturalni rad mi postavlja određen cilj, a to je da dokučim i saznam nešto novo iz ove oblasti jer znanja nikada nije dosta, zar ne.

POLINOMI SA CJELOBOJNIM KOEFICIJENTIMA

U dosadašnjem školovanju smo se često susretali sa polinomima. U ovom radu ću se baviti osobinama polinoma čiji su koeficijenti cijeli brojevi. Takve polinome ćemo nazivati polinomi sa cjelobrojnim koeficijentima. Skup svih polinoma sa cjelobrojnim koeficijentima u varijabli x označavamo sa Z EMBED Equation.3 .

Za daljnji rad potrebna nam je sljedeća lema iz elementarne teorije brojeva.

Tema 1. Neka su p i q relativno (uzajamno) prosti cijeli brojevi. Tada su brojevi $p-kq$ i qn također relativno prosti brojevi za svaki prirodan broj n i cio broj k za koji je $p-kq$ EMBED Equation.3 0.

Dokaz: Pretpostavimo suprotno. Tada postoji prost broj d EMBED Equation.3 1 koji dijeli oba od brojeva $p-kq$ i qn . Neka je $p - kq = da$ i $qn = db$ za neke cijele brojeve a i b . Kako prost broj d dijeli proizvod $qn=q$ EMBED Equation.3 q EMBED Equation.3 ... EMBED Equation.3 q , to on dijeli i jedan od faktora ovog proizvoda. Prema tome, d dijeli q . Neka je $q=dq'$. Tada je $p=kq + da = kdq'+da = d(kq' + a)$.

Dakle, d dijeli brojeve p i q , što je u suprotnosti sa Činjenicom da su p i q relativno prosti.

Teorema 1.

Neka je $f(x)=anxn+an-1xn-1+...+a1x+a0(a0 \neq 0)$ polinom sa cjelobrojnim koeficijentima. Ako je racionalan broj $\frac{p}{q}$, gdje su p i q različiti od nule i relativno prosti cijeli brojevi, nula

polinoma $f(x)$, onda:

i) p dijeli a_0 , a q dijeli a_n ;

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com